

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण
(म्हाडा), यांच्या अधिपत्याखालील विभागीय
मंडळास गृहनिर्माण योजना राबविण्यासाठी
जमीन उपलब्ध करून देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: नाजक-२०१६/प्र.क्र.४८/नाजकधा-२

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

तारीख : ४ मे, २०१६.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक: नाजक-१०(२००८)/प्र.क्र.११९/नाजकधा-१, दि.०३ डिसेंबर, २००८.
- २) उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, म्हाडा, मुंबई यांचे अ.शा.पत्र क्र.एमएच/एलक्यूएन/शा.ज./प्र.क्र.७९/१६४७, दि.२४/४/२०१५.

प्रस्तावना :-

नागरी जमीन (कमाल धारणा व विनियमन) अधिनियम, १९७६ अंतर्गत संपादित केलेल्या जमिनीचे वाटप करण्याबाबत शासनाने शासन निर्णय दि.३/१२/२००८ अन्वये सर्वसमावेशक धोरण निश्चित केले आहे. उक्त निर्णयानुसार नागरी जमीन (कमाल धारणा व विनियमन) अधिनियम, १९७६ अंतर्गत शासनाने ताब्यात घेतलेल्या जमिनीपैकी ४००० चौ. मी. पेक्षा मोठ्या किंवा कमी आकारमानाच्या निवासी जमिनीची मागणी एम.एम.आर.डी.ए. / महानगरपालिका / म्हाडा यासारख्या शासकीय उपक्रमांनी केली असल्यास, अशा जागांचे वाटप या संस्थांना, शासन मान्यतेने व शासनाने ठरविलेल्या दराने करण्याची तरतूद आहे.

उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण (म्हाडा), यांनी सर्व सामान्य जनतेकरीता परवडणाऱ्या घरांची उद्दिष्ट पुर्ण करण्यासाठी त्यांच्या अधिपत्याखालील विभागीय मंडळांतर्गत गृहनिर्माण योजना राबविणेकरीता तसेच अत्यल्प, अल्प, मध्यम उत्पन्न गट यांच्यासाठी घरे उपलब्ध करून देण्यासाठी नागरी जमीन (कमाल धारणा व विनियमन) अधिनियम, १९७६ अंतर्गत शासनास निहित झालेल्या अतिरिक्त जमिनीची मागणी संदर्भ क्र.२ वरील पत्रान्वये शासनाकडे केली आहे. त्या अनुषंगाने महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणांतर्गत (म्हाडा) असलेल्या विभागीय मंडळास अत्यल्प, अल्प व मध्यम उत्पन्न गटाकरीता परवडणाऱ्या घरांच्या निर्मितीसाठी ९ नागरी समुहातील अतिरिक्त ठरलेली व शासन निहित झालेली जमीनी म्हाडाकडे हस्तांतरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण यांच्या अधिपत्याखालील विभागीय गृहनिर्माण मंडळामार्फत अत्यल्प, अल्प व मध्यम उत्पन्न गटातील लोकांना परवडणाऱ्या घरांची निर्मिती करण्याच्या शासकीय उपक्रमासाठी नागरी जमीन (कमाल धारणा व विनियमन) अधिनियम, १९७६ अंतर्गत अतिरिक्त ठरलेल्या व संपादित करण्यात आलेल्या आणि शासन निहित झालेल्या जमीनी

विभागीय गृहनिर्माण मंडळाकडे तातडीने वर्ग करण्याची कार्यवाही खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबून करावी:-

- अ) महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाने त्यांना आवश्यक असलेल्या अतिरिक्त जमिनीची मागणी संबंधित ९ नागरी समुहाचे अपर जिल्हाधिकारी / उप जिल्हाधिकारी तथा सक्षम प्राधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध असलेल्या जमिनीच्या यादीची तपासणी करून करावी. तदनंतर जमिनीचे स्थळ निरीक्षण संबंधित नागरी समुहाच्या सक्षम प्राधिकारी कार्यालयातील प्रतिनिधीसोबत करून घ्यावे व उपलब्ध जमीन म्हाडाला उपयुक्त असल्यास संबंधित जिल्हाधिकारी व संबंधित नागरी समुहाच्या सक्षम प्राधिकारी यांच्याकडे जमिनीची मागणी नोंदवावी.
- ब) जिल्हाधिकारी यांनी सदर जमिनी शासनाच्या महत्वाच्या प्रकल्प / योजनांसाठी आवश्यक नसल्याची व विकास योजनेत अन्य सार्वजनिक प्रयोजनासाठी आरक्षित नसल्याची खात्री करावी.
- क) महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरणाची मागणी विचारात घेवून ९ नागरी समुहातील नाजकधा अधिनियम, १९७६ नुसार अतिरिक्त ठरलेली व शासनाच्या नावे निहीत झालेल्या उर्वरित जमिनी (न्यायालयीन वाद प्रलंबित असलेल्या जमिनी वगळून) अत्यल्प, अल्प, मध्यम उत्पन्न गटातील लोकांना परवडणारी घरे उपलब्ध करून देण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हातांत्रिक समितीच्या मान्यतेनंतर महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण यांच्या अधिपत्याखालील विभागीय गृहनिर्माण मंडळाकडे १ महिन्यात वर्ग करण्यात यावी.
- ड) जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हा तांत्रिक समितीने अतिरिक्त ठरलेल्या (न्यायालयीन वाद प्रलंबित असलेल्या जमिनी वगळून) जमिनी अत्यल्प, अल्प, मध्यम उत्पन्न गटातील लोकांना परवडणारी घरे उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाकरीताच वापरण्याच्या अटीवर शासन निर्णय क्र.एल.जी.एल.-१०८१/८७४४-सी.आर-१४४७-जी-५, दि.१६/२/१९८५ मधील दराने, विहीत अटी व शर्तीच्या अधिन राहून प्राधिकरणाला हस्तांतरीत करण्यास मान्यता देण्यात यावी. यामध्ये ३ वर्षांत सदर जमिनी उपरोक्त कारणासाठी वापर सुरू करण्याची अट अंतर्भूत असावी. असा वापर सुरू न झाल्यास जमिनी परत घेवून इतर सार्वजनिक प्रयोजनासाठी वापरण्यात येईल, असे नमूद करावे.
- इ) ज्या ठिकाणी गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण यांच्याकडून अतिरिक्त ठरलेल्या जमिनीची मागणी नसेल अशा ठिकाणच्या अतिरिक्त जमिनींची शासकीय व निमशासकीय कार्यालयांनी मागणी केली असेल तर सदरच्या जागा जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हा तांत्रिक समितीच्या मान्यतेने अतिरिक्त जमिन शासकीय / निमशासकीय कार्यालयांकडे वर्ग करण्यात यावी.

०२. जिल्हाधिकारी, बृहन्मुंबई, मुंबई उपनगर, ठाणे, नाशिक, पुणे, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर, नागपूर, यांनी नाजकधा अधिनियमांतर्गत अतिरिक्त ठरलेल्या व शासन निहीत झालेल्या जमिनीचा

ताबा प्राधिकरणाकडे पुढील योग्य त्या विनियोगासाठी वर्ग करण्याची कार्यवाही करावी व तदनंतर जमीन वाटपाचा तपशिल शासनास सादर करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०५०४१७३६३६५३२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्री. द. यादव)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रधान सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. उपाध्यक्ष व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण, वांद्रे (पूर्व), मुंबई.
९. विभागीय आयुक्त, कोकण, पुणे, नाशिक, नागपूर.
१०. जिल्हाधिकारी, बृहन्मुंबई/मुंबई उपनगर/ठाणे/ नाशिक/पुणे/सांगली/ सोलापूर/ कोल्हापूर/नागपूर.
११. खाजगी सचिव, मा.मंत्री (महसूल), महाराष्ट्र राज्य.
१२. खाजगी सचिव, मा.मंत्री (गृहनिर्माण), महाराष्ट्र राज्य.
१३. खाजगी सचिव, मा.मंत्री (वित्त), महाराष्ट्र राज्य.
१४. खाजगी सचिव, मा.मंत्री (उद्योग), महाराष्ट्र राज्य.
१५. खाजगी सचिव, मा.राज्यमंत्री (नाजकधा), महाराष्ट्र राज्य.
१६. अपर जिल्हाधिकारी / उपजिल्हाधिकारी व सक्षम प्राधिकारी, नागरी समुह, बृहन्मुंबई, मुंबई उपनगर, ठाणे, उल्हासनगर, नाशिक, पुणे, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर, नागपूर.
१७. मुख्याधिकारी, मुंबई / कोकण / नाशिक / पुणे/ नागपूर गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास मंडळे
१८. निवडनस्ती (नाजकधा-१ / नाजकधा-२ / नाजकधा-३), नगर विकास विभाग, मुंबई.